

Географска карта

Елементи карте (математички, географски и допунски)

Јелена Томић
наставница географије

Основни елементи карте

- математички елементи (картографска мрежа, рам-оквир карте, размер)
- географски елементи (географски садржај карте)
- допунски елементи (назив карте, легенда и подаци о изради)

1. МАТЕМАТИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ КАРТЕ

Служе за наношење географских елемента (без њих карта није употребљива):

- за мерење растојања, површина и углова;
- за одређивање географске ширине и географске дужине и апсолутне надморске висине.

Картографску мрежу чине меридијани и паралеле приказани на карти.

- Картографска мрежа може бити приказана различитим *картографским пројекцијама*.
- Представљањем закривљене површине Земље на равну карту долази до деформације картографске мреже-деформишу се површине, растојања или углови.

различите картографске пројекције

Рам или оквир карте је најчешће правоугаоног облика.

географска дужина

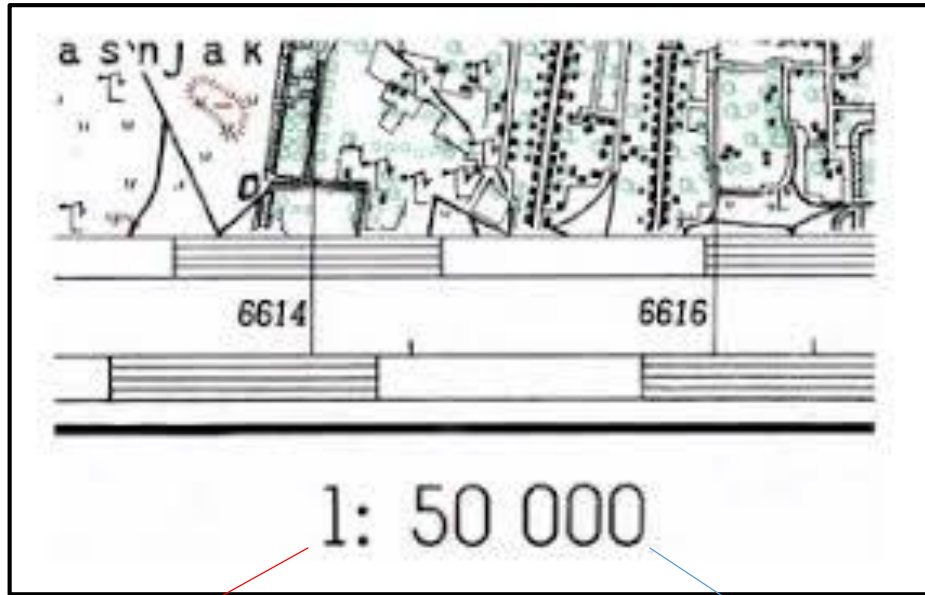
СПОЉАШЊИ ОКВИР

УНУТРАШЊИ ОКВИР

географска ширина

Вредности географске ширине и географске дужине дате су у степенима.

Размера је однос растојања на карти и у природи.

дељеник

делилац

Увек је број један и означава растојање на карти 1mm или 1cm.

Означава растојање у природи у истим јединицама.

Растојање на карти између Београда и Ниша је 5cm.

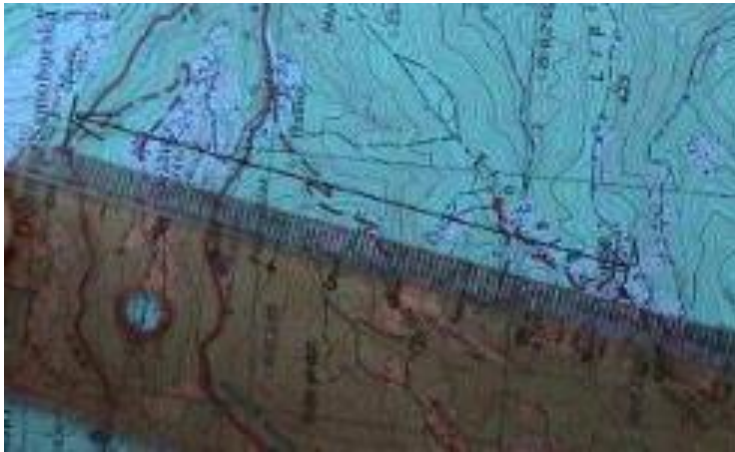
Израчунај колико је растојање у природи у km ако је карта размере 1: 5 000 000.

Размерник је графички приказ мере.

Одређивање растојања на размернику:

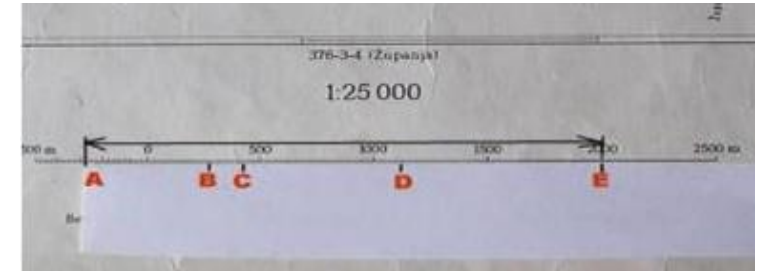
лењир

шестар

папир

2. ГЕОГРАФСКИ ЕЛЕМЕНТИ КАРТЕ

Приказују географску стварност неке географске средине на карти. То су:

- физичкогеографски елементи: рељеф, воде, вегетација
- друштвеногеографски елементи: насеља, становништво, путеви, пруге, цркве, тврђаве, границе

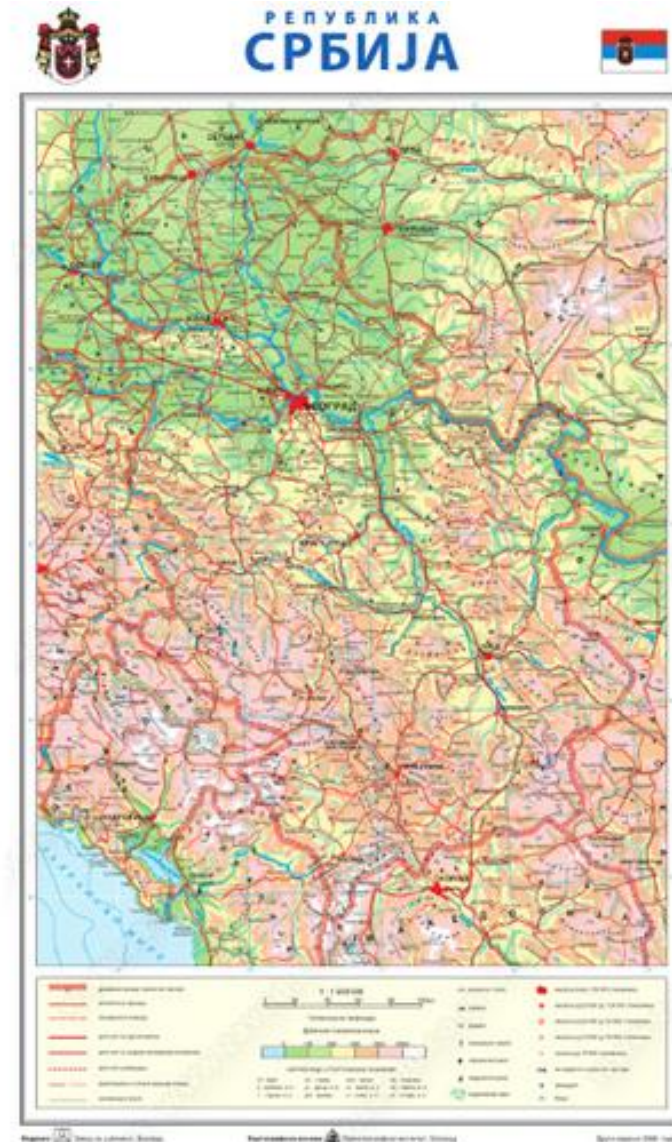
Представљају се различитим методама и картографским знацима.

3. ДОПУНСКИ ЕЛЕМЕНТИ КАРТЕ

- назив карте,
- легенда карте-помаже да боље разумемо и да лакше користимо карту,
- подаци о изради-издавач, година израде,
- правац севера,
- графикон

Да поновимо...

<https://learningapps.org/14121469>

Елементи карте (математички, географски и допунски)

- математички елементи (картографска мрежа, рам-оквир карте, размер)
- географски елементи (физичкогеографски и друштвеногеографски)
- допунски елементи (назив карте, легенда и подаци о изради, правац севера, графикони)